

РЕЦЕНЗИЯ

от

доц. д-р Илиан Вангелов Христов, дм, катедра Протетична дентална медицина, ФДМ – Пловдив, външен член на Научно жури, избран с Решение от заседание на Факултетния съвет при ФДМ към МУ - Варна по Протокол № 37/13.09.2024г. и със заповед на № Р – 109-298/24.09.2024 на Ректора на МУ – Варна, относно дисертационен труд на тема:

„Лабораторно изследване на точността на циментирани супраструктури върху абатменти, произведени по различни протоколи за снемане на отпечатък.“

за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“ по докторска програма „Ортопедична стоматология“ в професионално направление 7.2. Дентална медицина по област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт.

Докторант на самостоятелна подготовка **д-р Габриела Росенова Кирова**, асистент в катедра Пропедевтика на Протетичната дентална медицина, ФДМ, МУ – Варна.

Научен ръководител: **доц. д-р Стоян Георгиев Кацаров**, дм

Общо представяне на процедурата и докторанта

Представеният комплект материали на хартиен и електронен носител е в съответствие на процедурата и правилника за придобиване на ОНС „Доктор“ на МУ – Варна и ЗРАСРБ.

Д-р Габриела Росенова Кирова е родена на 09.03.1993г. в гр. Варна. Завършила е средно образование в Езикова гимназия „Фредерик Жолио-Кюри“ на 13.06.2012г. През 2019г. година се дипломира като магистър по специалност Дентална медицина, МУ – Варна. От 2020г. до 2023г. специализира Протетична дентална медицина във ФДМ – Варна.

Посещавала е многобройни национални и международни курсове и конгреси за повишаване на квалификацията, водени от изтъкнати лектори от страната и чужбина. Владее английски и испански на много високо ниво /B2/. Притежава добри комуникационни и дигитални умения, както и работа в екип.

Структура на дисертационния труд

Представеният ми за рецензиране дисертационен труд е написан на 190 страници, разделени в единадесет глави, включва 20 таблици, 105 фигури и 3 приложения. Цитирани са 299 литературни източника, от които 23 на кирилица и 276 на латиница.

Актуалност на темата, цел и задачи

В съвременното протетично лечение все по-широко застъпено е използването на дентални импланти, като превес се дава на неснемаемото пред снемаемото протезиране. Технологиите също се развиват с бързи темпове като в стоматологичната практика навлизат масово CAD-CAM и 3-D принтирането като субтрактивни и адитивни методи, съответно. На лекарите по дентална медицина и техните колеги зъботехници, все по-често им се налага да използват в своята практика съвременните достижения на модерната наука, именно: интраорални и лабораторни скенери. Това разбира се поражда и доста въпроси. Най-същественят от които от протетична гледна точка е свързан с точността на прилягане на готовата конструкция. Именно такава е и основната цел, която д-р Кирова си поставя в своя дисертационен труд, а именно: *да се направи сравнителна оценка на точността на супраструктури, изработени по различни методи и протоколи за снемане на отпечатък, циментирани върху абатмънти и измерени върху микросрезове на лабораторни микрошлифове.*

Анализ на литературния обзор

Литературният обзор е представен на 36 страници и показва отличната информираност на докторанта по проблема. Написан е на добър български език и научен стил. Цитираните публикации са актуални и съвременни и напълно съответстват на темата на дисертационния труд. Дисертантът разглежда в детайли различните отпечатъчни материали и методи в съвременната протетична дентална медицина и имплантологията. Място е отредено и на интраоралните и екстраоралните сканиращи системи. Сравняват се аналоговите и дигитални стратегии, както и различните производствени технологии с отнемане и добавяне на материал. Литературният обзор логично завършва с анализ на маргиналното и вътрешно прилягане на протезните конструкции върху имлантни опори, което е и основна цел на дисертационния труд.

Анализ на поставената цел и свързаните с нея задачи

Целта на дисертационния труд е точно и ясно формулирана. За нейното постигане, дисертантът си поставя четири задачи, като трета задача е с две подзадачи.

- *По първа задача:* Направени са две анкетни проучвания: Сред лекари по дентална медицина относно информираността и предпочитанията за отпечатъчни техники за трансфериране на имплантатни супраструктури. И сред зъботехници за информираност относно протоколите за трансфериране на имплантатната позиция и изработването на неснемаеми конструкции върху опора импланти. Резултатите от анкетите показват, че въпреки широкото разпространение на съвременни дигитални технологии повечето от анкетирания лекари по дентална медицина все още предпочитат конвенционалните методи на работа. Анкетирания не могат да преценят дали има разлика между точността на конструкции, изработени по дигитален протокол в сравнение с класическите методи. Повечето зъботехнически лаборатории провеждат сканирането на етап модели с предварително избрана надстройка.
- *По втора задача:* Относно оценка точността на супраструктури с опора импланти чрез измерване дебелината на циментиращия слой при кепета, трансферирани по два начина с интраорален скенер и изработени от циркониев диоксид по субтрактивна технология, се установява статистически значима разлика между групите на сканираните аналози и сканирани надстройки.
- *По трета задача:* Сравнителна оценка точността на супраструктури с опора импланти чрез измерване дебелината на циментиращия слой при кепета, трансферирани по два начина с интраорален скенер и изработени от Co-Cr сплав по адитивна технология - селективно лазерно стопяване, се доказва че Използването на сканиращи аналози осигурява по-добра маргинална адаптация и точност на прилягане на супраструктури върху опора импланти в сравнение със сканиране на надстройки и при двете технологии - фрезование и селективно лазерно стопяване.
- *По четвърта задача:* Сравнителна оценка дебелината на циментиращия слой между кепета, трансферирани с помощта на сканиращи аналози и директно сканиран абатмънт с интраорален скенер по субтрактивна и адитивна технология. Измерванията

показват, че точността на прилягане при двете методологии на сканиране и двете производствени технологии са в границите на клинично допустимите стойности, което не се отразява на крайния резултат от лечението. С най-голяма точност е комбинацията от сканиращ аналог и фрезование, следва сканирана надстройка и фрезование, сканиращ аналог и селективно лазерно стопяване и сканирана надстройка и селективно лазерно стопяване.

Приноси

От настоящия дисертационен труд са изведени три приноса с оригинален, два с потвърдителен и два с чисто приложен характер. Предложената методика за изработване на образци за изследване на маргинална адаптация и точност на прилягане, би могла да се използва и за бъдещи аналогични изследвания. Предложената класификация на комбинация от метод на сканиране и производствена технология в зависимост от точността на прилягане, може да се използва с успех в клиничната практика на колегите – имплантолози.

Публикационна активност на докторанта

Представените три статии в англоезични списания, напълно съответстват на тематиката на дисертационния труд. Те доказват способността на автора да прави задълбочени научни анализи и правилно да интерпретира получените резултати.

Автореферат

Представеният автореферат е написан на 72 страници, отговаря на всички изисквания на правилника за придобиване на ОНС „Доктор“ на МУ – Варна и отразява поставените цел, задачи, изводи и приноси свързани с дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд на тема „**Лабораторно изследване на точността на циментирани супраструктури върху абатмънти, произведени по различни протоколи за снемане на отпечатък**“ съдържа научно-

приложни и приложни резултати, представляващи оригинален принос за науката и напълно отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България /ЗРАСРБ/, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника на МУ – Варна.

Дисертационният труд доказва, че **д-р Габриела Росенова Кирова** притежава задълбочени теоретични познания и практически способности по специалността „Протетична дентална медицина“ като демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научни изследвания и интерпретиране на получените резултати.

В резултат на горепосоченото ще гласувам убедено и категорично „**ЗА**“ присъждането на образователната и научна степен „**Доктор**“ на д-р **Габриела Росенова Кирова**, по докторска програма „Ортопедична стоматология“ в професионално направление 7.2. Дентална медицина по област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт.

Изготвил рецензията:

1.2021г.

доц. д-р Илиан Христов, дм

катедра Протетична дентална медицина

ФДМ, МУ - Пловдив

Заличено на основание чл. 5,
§1, б. „В“ от Регламент (ЕС)
2016/679